అనసూయ

ఆ సంజవెలుగులో రామ్మూర్తి ముఖం రక్తశూన్యమై, మృతప్రాయంగా ఉంది. అతని హృదయంలో జ్వలిస్తున్న బాధను ఎవరూ గుర్తించేటందుకు ఏవిధమైన అవకాశమూ, అవసరమూ లేదు. అతని కళ్ళు నీళ్ళతో నిండాయి.

పవిత్రమైన తన చరిత్ర ఆనాడు మలినమైపోయిందనుకున్నాడు. తను తన జీవితంలో అంతవరకు ఏమైనా పుణ్యం సంపాదించుకున్నట్లయితే, ఆనాడు తను చేసిన పాపకార్యం వల్ల ఆ పుణ్యం యావత్తూ పటాపంచలవుతుందనుకున్నాడు.

ఏమీ తోచకపోవడంచే మోకాళ్ళమీద తల మోపి లోలోన ఏడుస్తూ కూర్చున్నాడు.

... "బాబూ!" అని అతని ఏకాంత విలాపాన్ని భగ్నపరచిందో సన్నని కంపిత స్వరం.

తలెత్తి చూశాడు. నిలువునా నీరైపోయాడు. అతని పంచేంద్రియాలూ కొన్ని క్షణాలసేపు నిర్వీర్యమయ్యాయి. ఎలాగో నిభాయించుకుని 'ఎవరమ్మా నీవు'? అడిగేడు రామ్మూర్తి.

"ఒక అభాగ్యురాలిని. కొన్ని నిముషాల క్రితం నన్ను మీరిక్కడ చూసేరు కదూ ?" అని అడిగిందామె.

అబద్ధమాడాలనుకున్నాడు. కానీ నిష్కపటమైన హృదయంతో తన ఎదుట నిలబడి ప్రార్థనాపూర్వకంగా అడుగుతున్న ఆ అబలను వంచించడానికి ధైర్యం చాలలేదతనికి. "అవును. చూసేను. ఓ చిన్నారి పాపను ఇక్కడ కొంతసేపు ఆడించేవు కదూ !" అన్నాడు.

ఆశతో ఆమె కళ్ళుతళుక్కున మెరిశాయి. రామ్మూర్తి ముఖంలోకి జాలిగా చూస్తూ,—"నేను పిల్ల నెత్తుకుని వెళ్ళిపోవటం తమరు చూశారు కదూ" అని అడిగిందామె.

"చూసేను."

"నే వెళ్ళిపోయాక ఇక్కడ మీకేదైనా వస్తువు అగుపించిందా ?"

"లేదు !" అని సిగ్గుఎగ్గులు విడిచిపెట్టి సునాయాసంగా ఇచ్చిన ఆ సమాధానం ఎంత కఠోరమైన అసత్యమో అతనికి బాగా తెలుసు. తనుకున్న మానాభిమానాల పరదాను చింపేసి, యథార్థం చెప్పడానికి సిగ్గుపడ్డాడు. తను మానాభిమానాలను సంరక్షించుకునే సందర్భంలో ఎటువంటి వారి అభిమానాలు గంగలో కలిసిపోయినా లక్ష్యపెట్టని వ్యక్తుల జాబితాలో రామ్మూర్తి కూడా చేరిపోయాడు. తను ఆడిన ఆ కఠోరమైన అసత్యం ఆ స్త్రీ భవిష్యత్తును ఎంత అంధకారమయం చేస్తుందో అతను ఆ సమయంలో ఊహించలేకపోయాడు.

తడిఆరిపోయిన గొంతుకతో — "అయితే నే వెళ్ళిపోయేక ఈ స్థలానికింకెవరైనా వచ్చేరా?" అనడిగింది.

"ఎవరో చాలామంది ఈదారిని నడిచి వెళ్ళారు. ఇంతకీ ఇక్కడేమిటి పోగొట్టుకున్నావు ?" అని ఏమీ తెలియనట్లు అడిగేడు.

"ఏమని చెప్పమంటారు ? ఏ విషయంలో పనివాళ్ళు జాగ్రత్తగా ఉండాలో ఆ విషయంలో నే నీనాడు అజాగ్రత్తగా ఉన్నాను. అందుకు ఫలితం ఇప్పుడు నేను అనుభవిస్తున్నాను. ఏ చిట్టిపాపైతే నోరిప్పి యథార్థాన్ని చెప్పలేదో, ఆపాపకి నేను నిర్దోషినని తెలుసు. కానీ నా యజమానులు నన్ను విశ్వసించలేరు. పాపమెడలో నెక్లెస్ను నే నెక్కడో రహస్యంగా దాచేసి, పోయిందని బొంకుతున్నాననే నేరం నామీద మోపేరు."

మనోవికారాన్ని అణచుకుంటూ — "అది నిజంగా ఘోరమైన ఆరోపణ !" అని అస్పష్టంగా గొణిగేడు రామ్మూర్తి.

అదిఎంతఘోరమైన ఆరోపణో తనకు తెలిసినట్లు ఇంకే మానవుడికీ తెలియదు. తెలియడానికి ఏ రకమైన అవసరమూ లేదనుకున్నాడు రామ్మూర్తి. ఆనాడు తను కూర్చున్న స్థలానికో నాలుగైదు గజాల దూరంలో— ఆమె పాపనాడించింది కొంతసేపు. ఆడి ఆడి అలసిపోయింది పాప! పాపనెత్తుకుని ఆమె ఇంటికి వెళ్ళిపోతూవుండగా తనూ లేచాడు. ఇంటికిపోదామని. సరిగ్గా పాప ఆడిన స్థలంలో అడుగు పెట్టేసరికి 'నెక్లెస్' తళుక్కున మెరిసింది. ఆమె ఇంకా అట్టేదూరం పోలేదు. బిగ్గరగా పిలిచి ఇచ్చెయ్యాలనుకున్నాడు కానీ, ఏదో ఉన్మత్త పిశాచం కఠినమైన హస్తంతో తన కంఠాన్ని గట్టిగా నొక్కేసిందా సమయంలో. "నెక్లెస్"ని పేంటుజేబులో వడేసి, అతి శీఘ్రంగా ఇంటికి చేరుకున్నాడు. ఇంటికి చేరాక జేబులో చెయ్యిపెట్టి చూసేసరికి 'నెక్లెస్' అగుపించలేదు. నిలువునా నీరైపోయాడు. పేంటు జేబుకి రంధ్రమున్నదనే సంగతి ఆ ఉన్మత్తావస్థలో తను గమనించకుండా జేబులో పడేసేడా 'నెక్లెస్'ను. ఎక్కడ ఆ వస్తువుని తను జేబులో పెట్టాడో, అక్కడ ఆ సమీపంలోనే అది క్రిందికి జారిపోయి వుంటుందనే నమ్మకంతో తిరిగి లేచి హుటాహుటిగా వచ్చి ఆ స్థలంలో వెదికాడు. కానీ కనుపించలేదు. ఏ కృత్రిమమైన ఆనందాన్ని అనుభవించాలని తను నీచాతినీచమైన పని చేశాడో, ఆ పనియొక్క ఫలితాన్ని తానునుకున్న విధంగా కాక, మరోవిధంగా అనుభవించవలసి దుర్గతి సంభవించింది. తనలోని దోషమేవత్తూ, తనఎదుట దీనాతిదీనంగా నిలబడున్న ఆ అమాయకురాలిని అన్యాయంగా దహించి వేస్తుంటే అతనికేమీ తెలియనట్లు చూస్తూ వూరుకుంటే భగవంతుడు తనను క్షమించడేమో ననుకున్నాడు రామ్మూర్తి. అతని శరీరంలోని రక్తనాళాలన్నీ అపరిమితమైన భీతితో కంపించేయి. లజ్జాభిమానాలను లక్ష్యపెట్టకుండా — యథార్థాన్ని ఆమెకు తెలియజేసినట్లయిన, పాపభారం కొంతైనా తగ్గుతుందేమో ననుకున్నాడు. తనను తాను సంబాళించుకుంటూ, "చూడమ్మా!..." అని చెప్పబోయాడు. కానీ అతని గొంతుకలో ఏదో అడ్డుపడింది. అతని గొంతుకలోంచి ఏ రకమైన శబ్దమూ వెలువడలేదు.

ఏదైనా తప్పుపని రహస్యముగా చేసిన సందర్భములో సిగ్గూ లజ్జలను విడిచిపెట్టినంత సులభంగా ఆ తప్పు పనిని న్యాయదేవతముందు నివేదించవలసొచ్చినప్పుడు ఏ మానవుడూ వాటినంత సులభంగా విడిచిపెట్టలేడు! ... ఆ సమయంలో రామ్మూర్తి గొంతుకలో అడ్డుపడి యథార్థాన్ని చెప్పనివ్వకుండా ఆపు చేసినవి ఆ సిగ్గు, లజ్జలే!

"ఏం బాబూ! ఏదో చెపుదామని ఆగిపోయారు"

అని ఆమె అనేసరికి రామ్మూర్తి వాస్తవిక జగత్తులోకి వచ్చి "నీ పేరేమిటమ్మా ?" అని అడిగాడు.

"అనసూయ" అని సమాధానమిచ్చిందామె.

"నీ కులం ?"

"క్షమించండి !... ఆ విషయం ఎప్పుడూ అడగొద్దు." అందామె కలవరపాటుతో.

"నీ మనస్సును నొప్పించిన విషయమడిగినందుకు నన్ను క్షమించు" అన్నాడు రామ్మూర్తి.

అనసూయ వ్యాకులపాటుతో అతని పాదధూ

ళిని తీసి కళ్ళకద్దుకుంటూ, "నన్నిలా శిక్షించటం మీకు ధర్మం కాదు. మీలాంటి చదువుకున్న బాబుల్ని క్షమించగలిగే తాహతు నాకు లేదు. ధనవంతుల యిళ్ళలో వూడిగం చేసే నీచురాలను నేను. అంది.'

ఆమె అలా అనేసరికి రామ్మూర్తి నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. అనసూయ ఏదో విధి ప్రేరణచే దాసీ పని చేస్తున్నా, ఆమె మంచి సంస్కారం కల కుటుంబంలో జన్మించుంటుందనుకున్నాడు.

"నీ మాటలధోరణినిబట్టి, నువ్వు చదువూ, సంస్కారమూ లేని నీచబుద్ధికల దానివని కావని అభిప్రాయ పడుతున్నాను." అన్నాడు రామ్మూర్తి.

అనసూయ చిరునవ్వు నవ్వి — "సంతోషం ! కానీ ఈనాడు నా యజమానులు నన్ను గురించి మీఅంత పవిత్రంగా భావించలేదు. వారి దృష్టిలో నేను నేరస్తురాలను. నే నెంత నీచమయిన దానినో వారి నోటి ద్వారానే నీచాతి నీచమయిన భాషద్వారా, ఈ నాడు విన్నాను." అందామె.

రామ్మూర్తి శిలాప్రతిమలా స్తంభించిపోయాడు.

అనసూయ ఆమె యజమానులచే అంత నిచాతి నీచంగా ఆనాడు దూషింపబడడానికి తనే కారకుడు. ఆ 'నెక్లెస్' తనకు దొరికినవెంటనే ఆమెను పిలిచి యిచ్చేయుంటే — ఆమె ఈ అవనిందకు గురి కాకపోయుండేది. కాని ఆ సమయంలో తన లోని ఆశా పిశాచం తనను ఉన్మత్తుణ్ని చేసింది. దాని ఫలితం యింత విషాదకరంగా ఉంటుందనుకోలేదు తను. అతనికళ్ళు అశ్రుపూరితమయ్యాయి. ఆ కళ్ళతో అనసూయను చూడడానికి సిగ్గుపడ్డాడు. తల వంచుకుని—"నీ కొచ్చిన ఈ అవనిందను తల్చుకుంటూంటే నా గుండె తరుక్కుపోతున్నది. నేను ఏ విధంగానూ సహాయపడలేని స్థితిలో వున్నాను. నీవు నిర్దోషివని తెలిసికూడా మౌనంగా వూరుకుంటున్న నన్ను భగవంతుడు ఎంత మాత్రం క్షమించడు" అని అస్పష్టంగా గొణిగాడు.

ఆమాటల్లోగల భావాన్ని అనసూయ గ్రహించలేకపోయింది. అతను కరుణాసముద్రుడని అనుకుంది. అతని మీద అపరిమితమైన గౌరవమేర్పడిందామెకు. హృదయ పూర్వకంగా అతనికి నమస్కరించి—"ఇక నాకు సెలవిప్పించండి. వెళతాను" అందామె.

రామ్మూర్తి తలెత్తి ఆమె ముఖం కేసి చూస్తూ—"ఎక్కడికెళతావు?" అడిగేడు.

"ఇంటికి" అని సమాధానమిచ్చిందామె.

"అంటే?... నీయజమాని యింటికా?" అడిగేడు.

"ఏముఖం పెట్టుకుని వారింటికెళ్ళేది?... నే నా 'నెక్లెస్'ని ఎక్కడో దాచేసాననుకుంటున్నారు!.... వారి నెక్లెస్ను వారికివ్వక పోతే తిన

చర్య తీసుకుంటూవున్నారు. ఇంకా నయం!— వారి రెండోభార్య సలహాను అతను పాటించే వుంటే నేనిపాటికి పోలీసువారి ఆధీనంలో వుండుండే దాన్ని!.. కాని ఆమెకన్నా అతను కొంత మంచి వారవ్వడంచే నాకు కొంత వ్యవధి ఇచ్చేరు. ఆ వ్యవధి కాస్తా పూర్తయేక వారు తీసుకోబోయే చర్యకు నేను సిద్ధంగా వుండాలి!'' అందామె కన్నీళ్ళు కారుస్తూ.

రామ్మూర్తి పిచ్చివాడిలా — ''ఇది చాలా అన్యాయం!'' అని అరచేడు.

''లోకంలో జరుగుతున్న అనేకమైన అన్యాయాలలో యిది కూడా ఒకటి!.... ఇంతకీ నేను జైలుశిక్ష ననుభవించ వలసొచ్చినా నా గురించి ఏడ్చేవాళ్ళూ, విచారించేవాళ్ళూ నాకెవరూ లేరు లెండి!'' అందామె పైట చెంగుతో కన్నీళ్లొత్తుకుంటూ.

రామ్మూర్తి ఆశ్చర్యంతో ''నీకు ఆత్మీయు లెవరూ లేరా?'' అని అడిగేడు.

''లేరు. ఈ నిర్భాగ్యురాలిని ఒంటరిగా విడచి పెట్టి అంతా వెళిపోయేరు''.

''మరి మీవ్వాళ్ళు....'' రామ్మూర్తి పూర్తిగా అడగక మునుపే—''ఆముచ్చట నా చిన్నతనంలోనే తీరి పోయింది లెండి!'' అని సమాధాన మిచ్చింది అనసూయ.

ఏదో దెబ్బతిన్నవాడిలా అనసూయ ముఖంలోకి చూస్తూ—''అంటేనీభర్త...'' అని రామ్మూర్తి ఏదో అడగబోతూండగా—''ఎక్కడున్నారో నాకు తెలియదు. నేను ఆరేళ్ళ పిల్లనైయున్నప్పుడు వారల్లా అకస్మాత్తుగా ఎటో పారిపోయేరు. అతనింత వరకూ తిరిగి రాలేదు!'' అంటూ చిన్న పిల్లలా వెక్కి వెక్కి ఏడవడం మొదలెట్టింది అనసూయ.

ఆమెనెలా ఓదార్చాలో అతనికి బోధపడలేదు. ఆదుఃఖితురాలినేవు చూడలేక పోయేడు. గట్టిగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

మళ్ళీ అతను కళ్ళు తెరచి చూసే సరికి ఆమె మెల్లగా నడుస్తూ వెళిపోతున్నది. ఏదో అమానుషశక్తి అతన్ని ప్రేరేపించడం చేత ''అనసూయా''! అని బిగ్గరగా పిలిచేడు.

ఆమె చకితురాలై వెనుదిరిగి చూసింది. రామ్మూర్తి ఆమెను సమీపించి —''పోలీసు స్టేషనుకెళ్ళి ఫిర్యాదు చేద్దామా?'' అనడిగేడు.

ఆమె ఏ సమాధానం యివ్వలేదు.

పోలీసువారికి ఆవిషయమై ఫిర్యాదు చెయ్యడంవల్ల అంత ప్రయోజనముండదని రామ్మూర్తికి తెలియని విషయం కాదు. అయినా ఏదో ఆశ అతనిలో లీలగా మెదలుతూండడంచే అలా చెయ్యాలనే బుద్ధి పుట్టిందతనికి. తన జేబులోంచి క్రిందకు జారిపోయిన ఆ 'నెక్లెస్' ఉదార బుద్ధిగల సుగుణాత్ముడెవడికైనా దొరికివుంటే—దానిని పోలీసు స్టేషను కందజెయ్యొచ్చునుకున్నాడు.

ఆమె మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించిందో లేదో తెలియదుగాని — రామ్మూర్తి వెనకాల పోలీసు స్టేషనుకెళ్ళి ఫిర్యాదు చేసింది.

అంతవరకూ అటువంటి 'నెక్లెస్'ను స్టేషను కెవరూ అందజెయ్యలేదనీ, ఆవిషయమై దర్యాప్తు చేస్తామనీ తెలియజేసేరు పోలీసువారు.

పోలీసు స్టేషనులోంచి బయటకొచ్చేక— ''ఈ దీనురాలి గురించి మీరింత శ్రమపడడం నాకేమీ యిష్టంలేదు'' అందామె.

తను ఆమెకు చేసిన ద్రోహానికి—జీవితాంతం వరకూ ఆమె సేవ చేసినా — అది తనకు తగిన శిక్ష కాదేమోనని మనస్సులో అనుకున్నాడు రామ్మూర్తి. తను చేసిన పాపానికి తగిన ప్రాయశ్చిత్త మేమిటా అని ఆలోచిస్తూ ఆమె వెనకాలే అడుగులు వేస్తూ పోతున్నాడతను.

అనసూయ ఓ చిన్న యింటి ముందాగి— ''ఇదే నాయిల్లు!.... ఇక నాకు సెలవిప్పించండి! మీవంటి అమృతమూర్తిని భగవంతుడు తప్పకుండా ఆశీర్వదిస్తాడు'' అంటూ ఆయింట్లో కెళ్ళిపోయిందామె.

• • •

ఆరాత్రి — నిద్రపోదామని ఎంతో ప్రయత్నించి విఫలుడయేడు రామ్మూర్తి.

అనసూయ నిర్దోషి అని ఎలా ఋజువు చెయ్యడమా అని అతని ఆలోచన!— ఏ పైశాచిక ప్రవృత్తి తనలో జనించి తనచే ఆపాడు పని చేయించిందో—ఆ పైశాచిక ప్రవృత్తిని శత విధాల తిట్టి పోసేడు!— కానీ ఏం లాభం?..... అందువల్ల అనసూయ ఏవిధమైన ప్రయోజనమూ పొందలేదని అతనికి బాగా తెలుసు!

ఇంతకీ ఆమెపై మోపబడ్డ నేరం అన్యాయమైనట్టదని ఋజువు చెయ్యాలంటే తనేం చెయ్యాలి?— ఆమెతోపాటు ఆమె యజమాని గృహానికెళ్ళి నిజం చెప్పేస్తేనో?—మానాభిమానాలను, సిగ్గుగిగ్గులనూ విడచి పెట్టేసినట్లయితే నిజాన్ని చెప్పొచ్చు!—కానీ వాటిని విడచిపెట్ట గలిగే మనస్థైర్యం తనకుందా?— అంతవరకూ సంఘంలో వోతగు మనిషిగా బ్రతుకుతూ అకస్మాత్తుగా ఓదొంగగా సంఘం ముందు తలవంచుకోడం అంత తేలికైన విషయమా?....

ఆత్మాభిమానం అతని ఆలోచనలకు అంతరాయం కల్గించింది.

కాని న్యాయదేవత అతన్ని పరిహసించింది!

కర్తవ్య విమూఢ చిత్తుడై కొంతసేపు గట్టిగ కళ్ళుమూసుకుని పడుక్కున్నాడు. ఎంత గట్టిగా కళ్ళుమూసుకున్నా నిద్రాదేవి అతన్ని ఆహ్వానించలేదారాత్రి.

ఆరాత్రంతా బాగా ఆలోచించి ఆఖరికో నిశ్చయానికొచ్చేడు రామ్మూర్తి.

ఆరోజు ఉదయాన్నే అనసూయ ఇంటికెళ్ళేడతను. రామ్మూర్తిని చూసి ఆశ్చర్యంతో ''ఈ మలినభూయిష్టమైన కొంపకి తమరింత ఉదయాన్నే ఎందుకొచ్చారు బాబూ?'' అని అడిగింది.

రామ్మూర్తి ఏ సమాధానమూ చెప్పకుండా అక్కడ మట్టినేలమీద కూర్చో బోతుంటే అనసూయ కంగారుపాటుతో.. —..''—బాబూ తమ వంటివారు యిలా మట్టినేలమీద కూర్చో కూడదు'' అంటూ పెట్టెలో వున్న ఓ తెల్లటి చీరతీసి అక్కడ పరచి—కూర్చోండి బాబూ! దీని మీద!.....ఇంతకంటె మంచి ఆసనం ఈ అభాగ్యురాలి యింటిలో లేదు'' అన్నాదామె.

రామ్మూర్తి కూర్చుంటూ —''నీళ్ళతో కడుక్కుంటే శరీరానికంటుకొనిన మలినం పోతుంది. కానీ హృదయంలోని మలినం దేనితో కడుగుతే వదులుతుందో నీకు తెలుసా?'' అని అడిగేడు.

సమాధానం చెప్పగలిగే స్థితిలో అనసూయ అప్పుడు లేదు!.....అత్యల్పమైన పరిచయాన్ని పురస్కరించుకుని అతనంత చొరవ తీసుకుని తనింటికి వచ్చిన కారణం ఏమిటా అని ఆమె ఆలోచిస్తున్నది.

కొన్ని క్షణాలు నిశ్శబ్దంగా గడిచేక—''నే నెందుకిప్పుడొచ్చేనో తెలుసా?'' అనడిగేడు రామ్మూర్తి.

''తెలియదు!'' అని సమాధానమిచ్చిందామె.

''తెలుసుకోలేవని నాకు తెలుసు!...సరే!— నిన్న బీచీ దగ్గర పోయిన 'నెక్లెస్' ఖరీదెంతో యెంతుంటుందో నీకు తెలుసా?''

''తెలియదు!''

''పోనీ నీ యజమానిని కనుక్కొని దాని ఖరీదెంతో నాకు చెపుతావా?''

''ఎందుకూ?''

''దాని ఖరీదు నీతరపున నేను చెల్లిస్తాను!'' అని రామ్మూర్తి అనేసరికి, అనసూయ ఆశ్చర్యంతో అతనికేసి చూస్తూ శిలాప్రతిమలాగ స్తంభించిపోయింది.

పట్టుమని పదిరూపాయలైనా అప్పుడు రామ్మూర్తి దగ్గరలేవు. శక్తికి మించిన పనికి పూనుకున్నాడు. అప్పుదొరకని పక్షంలో తన తల్లి దగ్గర మిగిలివున్న ఆ ఒక్క బంగారపు గొలుసునీ తస్కరించడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. అతని మనస్సులో వున్న ఈపాడు తలంపు అనసూయకు తెలియదు!

''మీరు ఈ అభాగ్యురాలి కోసం యింత త్యాగం చెయ్యాల్సిన అవసరం లేదు.'' అందామె మెల్లగా.

''నా ఆత్మసంతృప్తి కోసం నన్నీ త్యాగం చెయ్యనియ్యి అనసూయా!''

ఆమె తీక్షణంగా రామ్మూర్తి కేసి చూస్తూ —''నానుండి ఏ ప్రతిఫలాన్ని అపేక్షించి — నా గురించీ ఆయాచితమైన త్యాగం చెయ్యడానికి సంకల్పించేరు?'' అని అడిగింది.

రామ్మూర్తి బరువుగా వూపిరి తీస్తూ —''లేదు అనసూయా లేదు!.... నీనుండి నేనే ప్రతిఫలాన్నీ అపేక్షించలేదు. నన్ను విశ్వసించు!'' అన్నాడు.

''మీరు చేద్దామనుకుంటున్న ఈ త్యాగం నాకేమయినా ఉపకరిస్తుందని మీరు భావిస్తున్నారా?'' అని అడిగింది.

రామ్మూర్తి ప్రశ్నార్థకంగా ఆమె వేపు చూసేడు.

''నెక్లెస్ ఖరీదును నాయజమానికిచ్చినట్లయితే నేను నేరం ఒప్పుకున్నట్లవదా?''

"అనదు."

"ఎందుకనదు? ఒక దాపేది సుమారు మూడు నాలుగువందల రూపాయల్ని, కేవలం ఆత్మగౌర వాన్ని నిలబెట్టుకోడంకోసమని యజమానికి పరి హారంగా చెల్లించిందంటే లోకులేరకంగా వూహి స్తారు?"

రామ్మూర్తి అంతవరకూ ఆరకంగా ఆలో చించలేదు. అనసూయ చెప్పిన విషయం సమం జసంగానే తోచిందతనికి.

"పోనీ.....నీ నిర్దోషిత్వాన్ని నిరూపించడానికి యింకో పని చేస్తాను. నువ్వు సమ్మతిస్తావా?" అని అడిగేడు.

"ఏమిటది?"

"మీ యజమాని దగ్గరకు నన్ను తీసుకెళ్ళు అతనితో నీవు నిర్దోషివని చెపుతాను." అన్నాడు.

"బాబూ..... మీకు నమస్కరిస్తాను! — నాగురించి మీరేమీ శ్రమపడొద్దు. మీరు చెప్పి నంత మాత్రంలో నేను నిర్దోషినని నా యజ మాని నమ్మరు సరికదా, నీచమైన సంబంధాన్ని నాకూ మీకూ అంటగడతారు. నాకేదో ఉపకారం చేద్దామని లేనిపోని క్రొత్త సమస్యల్ని సృష్టించ కండి మీకు పుణ్యముంటుంది." అందామె.

దెబ్బతిన్నవాడిలా నిర్వీర్యుడై ఆమె ముఖం లోకి చూసేడు రామ్మూర్తి. సత్యాన్ని మరుగు పరుస్తూ ఆమె ముందిక మాట్లాడడం వల్ల ప్రయోజనముండదనుకున్నాడు. సిగ్గుగ్గును ప్రక్కకునెట్టి తనను తాను సంబాళించుకుంటూ —"అనసూయా...... ఇంతవరకూ నీతో నిజం చెప్పలేదు. ఇప్పుడు చెపుతున్నాను విను. ఆ 'నెక్లెస్'ని దొంగిలించినది నేనే!....ఏదో ఉన్మత్త ఆకాపికావం నన్నావహించడంచే యుక్తాయుక్త విచక్షణా జ్ఞానం నశించిందా సమయంలో. ఇసు కలో తళుక్కున మెరసిన 'నెక్లెస్'ని తీసి ఫాంటు జేబులో పెట్టి శీఘ్రంగా యింటికి చేరుకున్నాను. ఎంత రహస్యంగా ఆ వస్తువుని జేబులో పెట్టేనో, అంత రహస్యంగా అది నాజేబులో వున్న రంధ్రం లోంచి జారిపోయిందని యింటికొచ్చిన వెంటనే తెలుసుకున్నాను. ఆ వస్తువుని ఎక్కడ నా జేబులో పెట్టేనో, అక్కడికి సమీపంలోనే అది క్రిందకు జారిపోయుంటుందనే ఆశతో తిరిగి బీచికి వచ్చేను. నెక్లెస్ అగుపించకపోయినా అవ మాన భారంతో కృంగిపోతున్న నీముఖం అగు పించింది!" అని చెప్పి సిగ్గు బరువుతో తలవాల్చు కున్నాడు.

అనసూయ చైతన్యరహితమైన ప్రతి మలా నిలబడి అంతా వింది. రామ్మూర్తి చెప్పిన విషయం యదార్థమైనదని నమ్మలేకపోయింది. "ఇదంతా యదార్థమేనా?" అనడిగిందామె.

"ప్రమాణం చేసి చెపుతున్నాను. ఇందులో అసత్యమేమీ లేదు!" అన్నాడు.

అనసూయ నిలువునా నీరైపోయింది. ఆమె పంచేంద్రియాలూ చైతన్యాన్ని కోల్పోయేయి.

భయంకరమైన నిశ్శబ్దం వులుముకుపోయిందా యింట్లో!

ఆ నిశ్శబ్దాన్ని భరించలేక — "అనసూయా. ఇప్పుడు చెప్పు! — నాలాంటి దొంగకు ఎటువంటి శిక్ష యుక్తమైనది?" అని అడిగేడు.

అనసూయ కోల్పోయిన చైతన్యాన్ని మళ్ళీ పొందడానికి ప్రయత్నిస్తూ — "ఆ నెక్లెస్ మీదగ్గర నుంచి పోకుండా వుంటే ఏం చేసుండే వారు?" అనడిగింది.

"ఏమో!.... అలా జరిగిన పక్షంలో నామన స్తత్వం ఎట్లాగుంటుందో యిప్పుడు నేనేమీ చెప్ప లేను." అని సమాధానమిచ్చేడు రామ్మూర్తి.

"పోనీయండి!—నిన్న సాయంత్రం నెక్లెస్ పోయాక బీచిదగ్గర నేను మళ్ళీ మీకు అగుపించ కుండావుంటే ఏం చేసుండేవారు?"

"కొంతసేపలా అక్కడ కూర్చొని యింటి కెళ్ళిపోయుండే వాడిని!"

"నేను మీకగుపించలేదనుకొని యిప్పుడు మీరా పని ఎందుకు చెయ్యకూడదు?"

"జరగని దానిని జరిగినట్లూహించుకొని నేనే పనీ చెయ్యలేను!— ఇంతకీ నీవు నిర్దోషినని నీయజమానికి తెలియజెయ్యందే నేనింటికెళ్ళను." అన్నాడు.

"నా యజమాని ముందు మిమ్మల్ని నేరస్థు డుగా నేనెన్నటికీ నిలబెట్టను. దయుంచి మీరిక్కడి నుంచి వెంటనే వెళ్ళిపోండి." అందామె.

ఆమె అలా అనేసరికి రామ్మూర్తి చాలా ఆశ్చర్యపోయేడు. ఆమెకు ఘోరమైన అన్యాయం చేసిన తాను — తన నేరాన్ని ఒప్పుకొని ఆమెకు న్యాయం చేకూర్చడానికి ప్రయత్నిస్తే, అంతలా నిరాక రిస్తుందనుకోలేదు. ఆమె అంగీకరించకపోయినా —తననుకున్న ప్రకారం చెయ్యాలనుకున్నాడు.

"నే వెళిపోతాను గానీ ఒక్కసంగతి చెప్పు. నీ యజమాని యిల్లెక్కడ?" అతని పేరేమిటి?" అనడిగేడు.

"మీకతనితో పనేమిటి?" అనడిగింది అన సూయ.

"అతనితో ఈ భయంకరమైన సత్యాన్ని చెప్పేస్తాను." అన్నాడు నిశ్చలంగా.

అనసూయ అతని పాదాలను పట్టుకొని—

"బాబూ....ఈపని మాత్రం చెయ్యకండి. వచ్చిన అపనిందేదో అది నాతోనే పోనియ్యండి. ఎన్నో అవమానాల్నీ, నిందల్నీ సహిస్తూ వచ్చిన మనస్సు నాది. ఎన్ని అవమానాల నయినా సహించ గలిగే శక్తిని/భగవంతుడు నాకిచ్చేడు!... అతి సున్నిత మైన హృదయం గల మీరీ అవమానాన్ని ఎంత మాత్రం సహించలేరు. ఏదో అనాలోచితంగా ఈ సాహసాన్ని చేయ సంకల్పించారే కానీ, తీరా నా యజమాని ముందీ కటిక సత్యాన్ని చెప్పేసిన తరువాత మీ బ్రతుకే విధంగా తయారవుతుందో నాకు తెలుసు! వద్దు బాబూ... ఈసరమసత్యాన్ని ఎప్పుడూ బయటపెట్టకండి!" అని ప్రార్థించింది.

"అమ్మాయీ ....ఒకవేళ పోలీసులు నిన్ను 'అరెస్టు' చెయ్యడానికొచ్చినా నోరుమూసుకొని వూరుకోబోతున్నావా?" అడిగాడు ఆమె సజల నేత్రాలలోకి విచారంగా చూస్తూ.

"అలా జరుగుతుందనుకోను. నా యజమాని హృదయంలో నామీద నున్న మంచి అభిప్రాయం లేక పోలేదు. అతని రెండో భార్య ఓ ప్రక్కనుంచి అజ్యం పోయక పోయినచో అతను నన్ను క్షమించుండేవారేమో!"

"ఏం?.....నువ్వంటే ఆమెకు గిట్టదా?"

"నేనో అందవికారన్నైన ఆడదాన్నై అయుంటే ఆమె అసూయా, ఆగ్రహానికి గురై యుండేదానిని కాదు!" అంతకంటే ఎక్కువగా ఆమె గురించి అమ్మాయి చెప్ప దల్చుకోలేదు. కొద్దిక్షణాల సేపు మౌనంగా వూరుకుని—

"ఇంతకీ నన్ను పోలీసులకప్పజెప్పేటంత క్రూరముగ అతను వ్యవహరించరని నానమ్మకం. ఒకవేళ అలా జరిగినా, మీరు మాత్రం ఈ సత్యాన్ని ఎప్పుడూ బయట పెట్టనని ప్రమాణం చెయ్యండి!"అందామె వెంట్రు చాపుతూ.

"విసపూరితమైన అటువంటి ప్రమాణాన్ని నేను చెయ్యలేను." అన్నాడు తల అడ్డంగా వూపుతూ.

"సరే!—అలా అయితే వక్షంలో ఇక్కడనుంచి తక్షణమే మీరు దయ చెయ్యండి" అందామె తీక్ష్ణంగా.

"నీయజమాని యిల్లు ఎక్కడుందో చెప్పే వరకూ నేనిక్కడనుంచి కదలను".

"ఏమిటి మొండితనం?....నిమ్మల్ని అంటిన ఏ పాపాన్ని కడిగెయ్యాలని మీరు ప్రయత్నిస్తున్నారో, ఆపాపాన్ని మీలోనే క్రుళ్ళనివ్వండి!.... అదే మీకు తగినశిక్ష!" అందామె చాలా కఠినంగా.

"నేచేసిన పాపానికి నేను శిక్షననుభవించడం ధర్మమే!—కానీ నువ్వు శిక్షననుభవించడం చాలా అన్యాయం!"

"ఈబుద్ధి మొదటొందుకు లేక పోయింది? ఇంతకీ న్యాయాన్యాయా విచక్షణ చేసి శిక్షించేటందుకు భగవంతుడున్నాడు లెండి. ఇందు గురించి మీరు శ్రమపడడం అనవసరం. ఇక మీరు వెళ్ళండి"

రామ్మూర్తి చలించలేదు. కదలకుండా కూర్చున్నాడు.

అమ్మాయి జాలిగా అతని ముఖంలోకి చూస్తూ—"ఈ కొంపలో నన్ను మీరు ఏకాంతంగా కలుసుకున్నారని మీ ఆత్మీయులెవరికైనా తెలుస్తే చాలా పెద్దగా ప్రచారం చేస్తారు. నా ప్రార్థన మన్నించి యిక మీరు వెళ్ళండి" అంది.

"ఫరవాలేదు. లోకులేదో అనుకుంటారని భయపడవలసిన అవసరం లేదు"! అని కొంత సేపూరుకుని—" నాఆత్మీయుల మధ్య గౌరవ ప్రదమైన స్థానం నీకొసంగాలనే అనుకుంటున్నాను. నాతల్లి చేసిన ఒకానొక నీచకార్యంవల్ల కులభ్రష్టుడనైన నాకు నీకన్నా మంచి వధువు దొరకదు!" అని రామ్మూర్తి అంటుంటే అమ్మాయి విపరీతమైన కలవర పాటుతో—

"బాబూ .....ఏమిటి మాట్లాడు తున్నారు మీరు?..... నాకేమీ బోధపడలేదు. మీరిక్కడినుంచి వెళ్ళిపోక పోతే నేనే వెళ్ళిపోతాను...." అంది.

రామ్మూర్తి లేచి నిలబడి—"నేనే వెళ్ళిపోతాను లే! .... కానీ నీయజమాని యిల్లెక్కడుందో చెప్పు?" అన్నాడు.

"బాబూ..... నేనిప్పుడేమీ చెప్పలేను. బాగా ఆలోచించుకోడానికి నాకు వ్యవధి యివ్వండి!" అందామె.

"సరే!... రేపు మళ్ళీ వేస్తాను. నీ యజమాని యింటికి నన్ను తీసుకెళ్ళడానికి సిద్ధంగా వుండు" అని చెప్పి, బరువుగా నో నిట్టూర్పు విడచి, వెళ్ళిపోయేడు రామ్మూర్తి.

అతనెళ్ళిపోయేక అమ్మాయి గోడకు చేరబడి గట్టిగా కళ్ళుమూసుకుని—"హే! భగవాన్!.... ఈ సుకుమారమైన నేరస్తుడిని నేనెప్పటికీ శిక్షించలేను. శిక్షననుభవించడానికి నిశ్చయించుకున్న ఈవ్యక్తిని నేనెలావారించడమో ఉపదేశించు!" అని చాలా సేపు ప్రార్థించింది.

ఏదో అమానుష్యమైన శక్తి ఆమెకేదో ఉపదేశించింది. ఆ ఉపదేశం యొక్క మంచి చెడ్డలను గూర్చి ఏమో ఆలోచించకుండానే ఆమె ఆనాడే ఆగ్రామం విడిచిపెట్టి ఎటో వెళ్ళిపోయింది.

• • •

ఎవరి నెక్లెస్ పోయిందో, అది వారికి పోలీసు వారి దర్యాప్తువల్ల లభ్యమయింది!

కానీ ఎటో వెళ్ళిపోయిన అమ్మాయి మాత్రం యింతవరకూ తిరిగి రాలేదు.

అమ్మాయి ఎప్పుడేనా తిరిగి వస్తుందేమోనని ఆశతో, రామ్మూర్తి రోజూ ఆమె యింటివేపు వెళ్ళుతూనే వున్నాడు!—ఆమె గృహం పూర్తిగా నేలమట్టమయింది కానీ, ఆమె యింకా తిరిగి రాలేదు. ✱

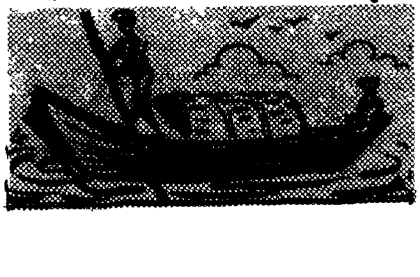

పేదవాకిట

జ్యోత్స్న

ఎవరవో ఎవరవో
ఎవరయ్యా నీవు
ఎదలోని వేదనను
ఏలకో మీటావు

పేదవాకిట నిలచి
పేరోలగము చేసి
నల్లనయ్యా మురళి
చల్లగా పాడావు

తీయ తీయని గొంతు
తేలికగా విసరింది
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

మనిషి గుండెల్లోన
[illegible]
మంచి మాటల్లోన
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

✱